

Ethiek in de zorg (D013196)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 3.0

Studietijd 75 u

Aanbodsessies in academiejaar 2024-2025

A (semester 1)

Nederlands

Gent

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Mariman, An

GE34

Verantwoordelijk lesgever

Liégeois, Axel

KULEU

Medelesgever

Vogelaers, Dirk

GE35

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Schakelprogramma tot Master of Science in de verpleegkunde en de vroedkunde](#)

stptn

aanbodsessie

3

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Ethische reflectie, ethisch klimaat, ethiek in de zorg, casuïstiek

Situering

In dit opleidingsonderdeel maken studenten kennis met de voornaamste theorieën / ethische (hoofd)posities van de zorgethiek. De studenten krijgen handvaten aangereikt om ethische problemen uit de zorg voor patiënten te analyseren en te beargumenteren. Tijdens de hoorcolleges wordt de student aangemoedigd om zelf actief mee te denken. Dit opleidingsonderdeel wordt gesitueerd in de rol van 'professional'. De focus van het vak ligt op het versterken van het abstractievermogen van de student, eerder dan op het thematisch inwerken op een aantal topics. De studenten kunnen thema's in opdrachten uitwerken, waarbij ze zelf op zoek gaan naar enkele papers rond een specifiek thema.

Inhoud

1. Een overzicht van de basiskennmerken, historische evolutie en complementariteit van ethische referentiekaders (zoals deontologie, principetheorie, deugdenethiek, consequentialisme en utilisme, zorgethiek).
2. De onderlinge afstemming van verschillende actoren in het zorgproces: ethische beschouwingen van de eigen rollen in de zorg en de zorgorganisatie; rol van beroepsgeheim en discretieplicht
3. Modellen van moreel beraad: methodiek van de ethische reflectie op weg naar zelfstandig en in groep ethisch reflecteren over vragen en problemen, die zich voordoen op de werkvloer. Het ethisch model is gebaseerd op een relationele mensvisie waarbij de mens niet alleen gezien wordt als een autonoom individu maar ook wezenlijk verbonden is met anderen en zijn/haar omgeving. Het model bestaat uit een aantal bouwstenen of componenten die terugkoppelen naar de verschillende referentiekaders en die proberen te integreren. Deze worden in de eerste sessie ontwikkeld en verantwoord: intuïtie, grondhoudingen, ethische analyse en waarden. Deze elementen vormen een systematisch model voor ethische reflectie of moreel beraad. Daarbij hoort de waardentoets als een kritische evaluatie van de ethische beslissing.
4. Praktische oefeningen in de methodische en gestructureerde ethische reflectie in een tweede sessie; toepassing van het model op casussen, die de studenten zelf aanbrengen, doorheen casusbespreking in kleine groepen, gevolgd door gezamenlijke reflectie over de toepassingsmogelijkheden van het model en de

resultaten van de reflectie

5. Gradaties van zorg: van volledige autonomie naar bemoeizorg of graduele zorg tot vrijheidsbeperking en dwang

6. Ethische uitdagingen met bijzondere aandacht rond medisch begeleid sterven in verschillende leeftijdsgroepen en het belang van het ethische klimaat waarin de verschillende zorgverleners actief participeren en hun verantwoordelijkheid opnemen.

Internationalisering krijgt vorm door het ter beschikking stellen van Engelstalige artikels.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op de competenties omtrent basis (medisch) ethiek in de zorg verworven in de opleiding Bachelor in de verpleegkunde of vroedkunde. De student beschikt over een goede kennis van de Engelse taal.

Eindcompetenties

1. De voornaamste theorieën van de ethiek in de zorg benoemen en de sterke en zwakke punten van de verschillende (overleg) modellen / ethische (hoofd)posities bespreken. Deze kennis creatief / zelfstandig aanwenden in zorgsituaties. Reflecteren op grond van de geziene theorieën over het professioneel (verpleegkundig / vroedkundig) ethisch handelen a.d.h.v. casuïstiek. De theorieën om ethische zorgproblemen te analyseren / te beoordelen hanteren en dit vertalen naar aanbevelingen over ethisch verantwoord handelen voor professionals, rekening houdend met een multidisciplinaire zorgcontext. Het ethisch handelen in de zorg vanuit een interdisciplinaire context evalueren, en een gestructureerde schriftelijke analyse van een ethische situatie in de zorg geven.

2. Over ethische vraagstukken in de zorg discussiëren, waarbij het beargumenteerd/ evenwichtig formuleren van een eigen mening belangrijk wordt geacht. Hierbij bouwt de student een coherent en genuanceerd geheel van ethische redeneringen en wetenschappelijke elementen (psychologisch, sociologisch, medisch en verpleegkundig/vroedkundig onderzoek) op.

3. null

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Wegens Covid19 kan mogelijk afgeweken worden van de onderwijs- en evaluatievormen. Dergelijke afwijkingen zullen via Ufora worden gecommuniceerd.

Naast de hoorcolleges, waarin voornamelijk theorie aangebracht wordt, zullen werkcolleges doorgaan waarin casussen besproken worden. Daarbij komen verschillende perspectieven (gelinkt aan disciplines) aan bod.

Studiemateriaal

Geen

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

(Goedgekeurd)

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Schriftelijk examen met open vragen.

Eindscoreberekening

De eindscore wordt volledig bepaald door het schriftelijk examen.